

مان گرن و خوراگری

زیندانییه سیاسیه کانی سنه

* زیانی دوازده زیندانی سیاسی کورد له مفترسی دایه.

* کس و کاری زیندانییه کان یان گیراون و یان بو ئوهی به دست
پولیس-هه نهبن، رایان گرد ووه و خوبان شاردوتهه.

* خەلکن سنه هاویومندی خوبان دەگەل زیندانییه کان راد و گمینن.

له ماومیک لەمبو بەرەوە ۱۲ کس له زیندانییه سیاسیه کانی زیندانی پولیسی شاری سنه (کورسان) بو پروتیست له دزی ئاکاری جانمەرانە و درانە و دزی قانونىن کارىدەستانى زیندان و تەبۇنى هېچ چەشىھە كەل و پەل و ئىمکانىكى پاك و خاپىسى و سلامەتى و ھەر وەھا له مفترسی دابۇنى زیانیان نارەزايىسى خوبان دەرىزىوە و زور جارچ بە قىسە وچ بە نووسىن شکایەتىان لە بەرىمەرانى زیندان و عەددلىيە گرد ووه . بەلام هېچ کس و هېچ کارىدەستىك بە دادى وان رانگىشىتۇوه . له روزى ۳۵ پۈوشىپەر (زۆئەنلى ۷۸) زیندانییه کان بو پروتیست له دزی ئەر وەزىھە دەمىز بە مان گرن لە خواردىن دەکەن و راد و گمینن تا جى بە جىس كرانى تەھواوى

داخوازه‌کانیان، دریته به مان گرتن رهاره ن. کاریه‌دھستانی عەدلییه و پولیس تەك
ھەر تۈزقاليكىش سەرنج نادەنە سەر وەرتى وان بەلكۇ بو ئەھوھى دەنگ و باسى مان
گرتنەكە بلاو نەبىتەوە رىگاچاۋىكەوتى وېكىر دېتى زىندانىيەكان و كمس و كاريان بە
تەوارى دەگەرن. زن و مەنداڭ و خاوخىزىانى زىندانىيەكان بۇ ئەھوھى كارىه‌دھستانى
عەدلییه بە دادىيان راپگەن دەچنە ئەم دايرىيە و لە كۈرىدۈرى ھورەتى مودەنى عام
و لە سەر پلىكانەكانى خانۇوى عەدلیيە ھەل دەترووشكىن. مودەنى عام داواى چاۋىكەوتىنى
نۇينەری خاوخىزىانى زىندانىيەكان ھەر بە بىانۇوى ئەھوھى كە كابرا بەرگى كوردى دەھەردا يە
وەدوايە دەداتنەوە و بەھوپەرى شۇورمىسىن و بىن شەرمىوه دەلى؛ "كىسىكى وا بۇ وت و بىز
بىنرە لاي من كە شەقلى لى حالى بى". مەبەستى بەرىزىان تەۋە بۇوه كە ھەر كمس بەرگى
كوردى دەھەر دايسى ھېچ تى ناڭا بۇ ئەمە ناشى قىسى دەگەل بىرى.

پاش ئەو سەرەقى يە سوووك بىزۇوتتەمەت مودەنى عام، مەئمۇرەكانى پولىس بىن ئەھوھى
بە خوبان دا بشكىندوھ بە باتۇوم دەگىانى پەناپەرەكانى بەر عەدلیيە بەر دەمن و لە شۇيىشى
بەناوەدل و داد دا رەھەندەتلىن دىيارەدى بېدارى لە دەزى ئەم كۆپۈنەۋە ئاشتى -
خوازانىيە دەرلەپىن. زن و مەنداڭ و خزمى زىندانىيەكان پى يان دەلين ولامىنى
داخوازى ئىيمە بە باتۇوم و زەبر و زىنگ نادىتەوە بەلام مەئمۇرەكان لە ئاكارى جانمۇرەنەي
خوبان دەس بەرلار ناپىن و بەزىز مەدرەمەكە لە سەرسەرائى عەدلیيە وەدىيى دەرى دەنلىن.

ئەو كەرمىيە دەبىتە هوى پروتېستى ئەم كەسانەي و لە سەرپلىكانەكانى خانۇوى عەدلیيە
ھەلتەروشكابۇون و لە حاست ئىمعتىرازى و اتىش مەئمۇرەكان لە ئاكارى نائىنسانانە خوبان
دەس ناپارىزىن و ئەنانەت كار دەگانە تەقە كردن لە خەلکى پى پەسيو وېنا. زەمارىيەكى
زور لە خاوخىزىانى زىندانىيەكان و خەلکى ئاسايسى بېرىندا دەمن. دواى ئەم كار ماساتە
شەپولىسى تۈرۈمىسى سەرائىسى شارى سەنە دەتەنەتەوە و لە مىتىنگىك دا كە بىك دى

بریاریکسی گشتی له رزی ئموگردهوه جانهورانمیهی مەئمورەكان پەسند دەکرى . بە تاوانى ئیعتیراز له رزی ئاكارى مەئمورەكان ئمارمیکسی زور له خەلک دەگىرین و ئىستا ۱ کەس لە كص و كارى زىندانىيە سىاسىيەكان دروان بە دادگای عەسكەرى . دەستىمېك لە خزم و كص و كارى زىندانىيەكان چۈنكۈر لە شارى سەنە تەنە نەت دەرهەنانى ناردانى تىلىگرافىشيان بو كارىدەستانى تىنابىي رادەكەنە تاران و لەپۇرە تىلىگرافىكى زور بۇ كارگىرە جىاوازەكان دەنپىرن و لەپۇرە تىلىگرافانە دا باسى ئاكارى جانهورانمەئموران دەكەن و داواي پىي راگىمىشتن دە هيتنە گورى . بەلام تاكو ئىستا روزىنامە دەولەتىيەكان تەنائىت دەنگ و باسىكى كورتىشيان لە مەر ئەم كارەساتە بلاونەكىر و تەوه . زىندانىيەكان هەروا مان گىرتى خوبان دەرىيە پىدەدەن و چەلۇنايەتسى وەرسى وان روون نىيە . هېيچ كەس هېيچ ئاگاى لە مەرچارەنۇسى وان نىيە چۈنكۈر كص و كارى زىندانىيە كان يان بۇخوشيان گىراون وييان لە تىرسى گىران ئەمشەنچە كىران رايان كىردووه . خولى مەركەمەر وان به سەر ھەممۇ مەلبەندى كورىستان دا كراوه و قوقلى بىدەنگى لە ھەممۇ زار و زمانان دراوە .

ئیعتیراز نامەنى حاکى شەرعى كورىستان (سەنە) بومۇدىنى عام

داواي كارە ساتى ھېرىشى جانهورانمەئمورانى رېئىم بوسەر خەلگى بى پەنا وىصىبىي سەنە ئاغا ئىمەمەدى موقۇنى زادە حاکى شەرع و موقۇنى كورىستان نامەمەكى لە مېزۇرى ۱۸ اى پۇوشىپەر (رۇۋەئىيەت ۲۸) دا بومۇدىنى عامى كورىستان ناردەوە . لەپۇنامەيە دا لە رزى ئاكارى جانهورانمەئمورانى پولىس ئیعتیراز كراوه . لە نامەكەدا باس كراوه كە : ھىندىيەن خەلک بە هوى وەك " داواي ماقى ئاسايسى خوبان " لە زىندانى پولىسسى سەنە دا راگىراون ! ئەوانە بونەمانى ئەشكەنچە ئىنسان كۆز و ھەلەشاند نەوەي حوكىس بى بېش بۇون لە پاڭ و خاۋىنىن و سلامەتى و روزىنامە و راديوو و چارمەك ۳

نابینه‌وه مان گوتن له نان خواردن نمی (که لوانیه برسیتی و کزی ئهوان ، ببیته هوی ، بزاوتنی همسن بهزمیسی زالمان ! بلام حمیف . . . : — انك کباب موجب طفیان آتش است ! — فرمیست هلهوراندی کباب دمپیته هوی زیاتر هلهیجونسی ئاگر !)

برایان و خوشنکان و بابان و دایکانی ئهوان ، ئەوقدە "خائین و ئازاوهگیر" بون که دلی ساحیب خیوبان نمی توانیوه ئوقره بگری و گیان دانی مندال و برایان له بیر ئازار و ئەشکەنجه دا ببینن ! بلام ئهوان دمبىچ کاریک بکەن و بەچ رېگایدك دا ده توانن حەول بدەن کە — له جیاتی ئهوهی تاوانی ئازاوهگیرانیان و مپال دری — بورزگاری گیانسى خوشەویستانى خوبان کە مەترسی مەرگ و نەمان ھەرمەنیان لى دەکا قازانچى ھېبى ؟ چ رېگایدك بوداد خوارى ھەمیه کە له جیاتی مەحکوم بون بە زىدان و تەعزىز ، بتوانس بوكەتر كەرەتەوی مەینەت و كەسەری جەرگ و هەناوه بەندكراوەکانیان ئەسمەرىگى ھەمی ؟ ؟

لە ولاتە دا ، له راپردوو را " خورەمال ھاویشتەن و پەنا نشىنى " باوبۇوە ، و تەنانەت جینايەتكارى پیاو كۈرىش ، خوى دەمالان ھاویشتەرەوە و ئەمانى دراۋەتى ، . . . ئەوه دەبیتە دەروویيەكى ھىوا . . . و سەبارەت بە پېشىنەمە ، خەلک دەچنە ماللىقى عەدل و دار (عەدلیيە) و پەنا دەبىنە بەر ئەستىنەرەوە مافى زولم ليکراوان (مودىعى عام) ، و له دالانى عەدلیيە بە دلى پىر لە پەزارە و خەفتەمە ، و بە چەرچاواى ، راھىزاو و مەینەت بارەوە (بلام ھېيندىك ھیوار اركە ؛ ئىرە عەدلیيە يە ، و لە مالى عەدل و دار مۇرەنسى عام بە دەرى وان رادەگا) پەنا نشىن دەبن ، بلام نەك بۇ باومخۇن بۇونەوهى جینايەتكار ؛ بەلكۇو بورزگارى گیانسى ئازىزانىيان لە چىڭ ئازارى جینايەتكار !!

بە بەرچاواى مودىعى عامە وە (لەوانیه ، بە رەزايەتى خوشى) ، "جىيە جىكەرانى

عهدالاختانه " رهکونه گیانی رادخوازان و به لیدان و به زیندان ، ولا می
داخوازی وان رهنهو ! !

ئاگای موقتی زاره له کوتاییی نامهکهی را پرسیار رهکا :

ئایا خهلك مافی ئومیان همبه که له "ئیسلامی بیونی " ئهو ولا ته دا و له دروست بیون
وبه بنج وبست بیونی ئهو هەممۇ شاپە و گاپە و خورانانهی که له مەر "گەل خوشەویستن "
رهکسی "ھیندیک " دەشك دابن ؟ ! و عەدلییەش بە داوودەزگاییکى تزم و دزى گەل
دابنین ؟ تکاییه ولا بدهەنمەو .

* * * بىرىارىك كە له لايمن خەلگى سىنهو پەسىندرەواه *

ئىمە مەرسىن شارى سىنه بە گشتى و رووناکبىران (مامۇستايىان و مۇوجە خوران ،
خوبىندىكاران و قوتاپيان) بە تايىېتى ئهو پەرى خەفتە بىزارى خومان لەو كارماستەي
كە روزى شەمۇ ۱۷ يۈوشپەرى ۱۳۵۲ هەتاوى (ژۇئىيەت ۲۸) قۇمارارەگەنلىقىن .
ئىمە لەگەل ئەمەي کە شۇوشە شکاندىن و تىكىان تەشىيد ناكىين ، كەرەھۆى دەلرەقانى
و له خورايسى پولىس كە بە لیدان و تەقەكرىن له خەلگ بىو بە هوى دەنەرانى وان و
له نەتىجەي ئهو كاره دا ھەل و مەرجىيە تاخوشى بىك هيىنا مەحکوم رەكىن .

له كاتىك دا كە مىللەتسى ئىرمان له سايىدە خەباتى بە حەقى خوي را روز لە رواى
رۇزپەت ئازادىيە زەموت كراوەكەنلى خوي دەستىنىتەوە و دەگانە مافى پېشىل كراوى خوي ،
كارىدەستانى رېزىم ھېشىتا بە شىيەمەكى جانەوەرائە دەگەل خەلگ دەبىزۇنەوە . و ئەو
كەرەھۆى ئەمان جۇولانەھە ئارام و دروستى سىياسى خەلگى له رىيازى خوي لار دا و
وايانلى دەكلا له حاست وان دېيقاع له خويان بىكىن .

لە سەرتىاي بەياننامەي جىپەنانى مافى مروغ دا واهاتووه كە له ئەمساسە دەھى مافى

ئىنسانى بە هوى جى بە جى كىرىنى قانۇون بپارىزىرى تاۋەگۈرۇنىدا مەم وەگۈرۇ ئاخىرىسىن
چارمىسەك واىلىسى نىمە كە لە زى زولم و زور راپەرى .

ھەممۇ دەزانىن كە زىندانىيە سىياسىيەكانى شارى سىنە لە بەر وەزۇر و چوتىيەتسى لە وزەبەدەرى
ناو زىندان و بىن بەشى لە ھەممۇ ئىمكەن و دەرەتائىيکى سەھەتايىسى وەگۈرۇ، خوراك، پاك و
خاۋىتى، «حەمام، و ئاكارى ئائىنسانى زىندانمۇاندەكان و ھەتى دەماودى دەرەتەرە مانيان
لە خواردىن گىرتۇرۇ .

خاۋىخىزانى مەينەت بارى زىندانىيەكان بۇ رىڭارى گیانى ئەمان پەنلەيان بىرە بىھر
عەلەپە (ئەو بەناو بىنگەي عەدل و دادە) . مۇدىقى عام لە ولايى داوخوازە قانۇونىسى
و ھېننەنەكانى ئەوان دا كۆتۈ : "پرون دەنا دا اواي يارمەتى لە ھېزى چەك كار دەكەم" .
مۇدىقى عام بۇ شەرىج كەسانىك ھېزى چەك كار بانگ دىلى ؟ مەشىتكىن و پىاو و مەندالى
دا دىخواز و بىن پەتاو پەسىو گەرەك بوكى چۈوبىان جىگە لە دارگا؟ پولىس لە بىنگەي عەرالەت
دا دەگىانى خەلگى بىن سوچ و تاوان روھات و ئەوانى بەزۈرى لىدان و ھەرمەشە و تەقە
تا قورنەي مالكەكانىان تاۋدا . و ھېنديكىشىپانى بە زەبرى كۆتكەن و چۈماغ بىرە دايىرە كانى
پولىس و لە زىندانى كىرىن . داخوا ئەمە پېشىل كىرىنى قانۇون لە جلو پەلاسى پارىزەرى
قانۇون دا بۇون نىيە ؟ لەچ شوينىكى دەنيا ولايى دا دىخوازى خەلگى بىن پەنا بە لىدان
و رېزىمۇي گوللە دەدەنەمە ؟

ئىستا كە زىندانىيەن مانگىرتوو لە سەھەرە مەركى دان و كىس و كاريان سەركوت كراون و گىراون
ئىمە زور بە گۈرجى جى بەجى كرانى ئەو داوايانە خوارەوە داوا دەكىن ؛
۱- كۆتايىسى پىدانى مان گىرتىنى زىندانىيەكان و پېش گىرتىنى مەركى و فەنوانىيان ،
۲- رېز گىرتىن لە داوخوازە قانۇونى يەكانى ئەمان و جى بە جى كىرىنى داواكان ،
۳- پىدانەوەي مافى ئىنسانى زىندانىيە سىياسى يە و ئاسايىسى يەكان و دابىن كىرىنى
شوينىكى ساغ و ئىنسانى بوقۇوان و پاراستىنى قانۇونى مافى مەرۇف لە مەرۋان .

- ٤ - ده رمان کردنی ده س بمحسی تمواوى مان گرتۇوەكان كە لە بارى لەشساغيان
دە مەترسى دايە .
- ٥ - بەر درانى تمواوى ئەوانەنى وا لە كارصاتى روزى شەمۇ ١٧ ئى پۈوشپەر گىراون .
- ٦ - لېپرسىنەوە و تەقىقىن ئاكارى ئەمە ئەڭمۇرەنەى كېبۈنە هوى كارصاتى پىر لە داخى
ئەو روزە .

ئىيە تادە ستۇپيرەكىشتىنى نەتىجەسى دوايسى لە مەر ئەمۇ دا خوازانەسى سەرەوە بە شىلگىرى
دەھىنەنەوە و دەستەودامىنى تەواوى رېكخراوەكانى مىلى و ناونەتەوايەتسى دەبىن . دىارە
ھەرچەشىتە چاوهەلبواردىنەك لە داوايانەسى سەرەوە كە بېيتە هوى مەركى زىندانىيە كان
جىنایەتىكە وصال ئىستوئى كارىدەستانى مەسئۇلول و گەرەك ولا مەرى ئەمە گەزە جانەمەرەنەى
خويان بن بەرامبەر بە خەلک و قانۇون . وەھەر وەھە ئەنگەرەتەنۇ ئەم داوايانە دەس بە جى
جي بە جى ئەتكىن و بەر و بۇوي ئەمەنە بېيتە هوى رەدفىعلى رق و توند و تىزى خەلک ،
دېسان و مبالى ھەر بە ئىستوئى كارىدەستە مەسئۇلەكانە . - كىن ئەوانەى زىندانىان
كەرتە چالاۋىكس تارىخ و دەش ؟

ئىمە لە ما فى پېشىل كراوى زىندانىيەكان دېغاڭ دەكەن .

بازارىكە كان - ما مۆستاكان - خۇينىدكاران - قوتاپىي - انى

ئەس - دەقز و مەرى - وان

داواك - انى زىندانىيەكانى سىياسى سەن

- ١ - نەمانى ئە شەنچە .
- ٢ - باشتىر كەرنى وەزىسى پاك و خاۋىنى و لەشساغى لە زىندان دا .
- ٣ - زىدە كەرنى ئەو روزانەى كە زىندانىيە كان ما وەى حەمام كەرنىان ھەمە .
- ٤ - باشتىر كەرنى وەزىسى خوراك لە بارى چەندى و چۈنلى

- ۵- زیده کردنی ماوهی هموگرین له دهرهوه له روزد .
 ۶- مافس رهکار کردنس رادیوی دوو شهپولهی هی خویس
 ۷- ئازار کردنی هاتنی روزنامه و چایه مەنییەکانی ناخو بو زیندان
 ۸- مافی رهکار کردنی جرای چىشت لینان بو گەرم کردنهوهی چىشت
 ۹- ئىجازەی جاوبىكەرنى كەس و كار
 ۱۰- ناردن سەرداشى دوڭور لە زیندان .
 ۱۱- بېشىرىتلىن لە سوركايەتى بى كەن و تەعدا كەن لە زیندانىيەكان

نَاوى ئەمۇزىن دانىانەدى والزېندانى سەنە دا مانيان گىرتۇوه

۱- فۇئارى سەتھفای سۆلتانى

۲- عىسمانى روئىنى تۇورە

۳- ھۇوشەندى روشنى تۇورە

۴- تۈرۈمىسى مىرزا يىس

۵- تەھىبىسى روھلایىس

۶- رەزا پىور مىرزا

۷- پەرەزى قەيتانى

۸- مەممەدەرى شاسوارى

۹- مەممەدەرى كەعبەسى

۱۰- مەممەدەرى شافىقەسى

(نَاوى دوو كەسەكەنە تىرىپەل سەتەوھ نىيە)

* ئەم مەعلومات لە گۇقارى (بسوی آزادى) - بەرمۇ ئازارى - زماھى ٤ گەلا ئىزى ١٣٥٧
 * (زۇۋئىھ - ئۇوتى ٢٨) را وەرگىرىدا وە سەر زمانى كورىدەن وەردى

كۆمەلەى پارىزگارى دەشكەوت و پەينىسيپىن
 كۆمەلەى خويندگارانى كورىستان لە دەھرەوهى ولات

سەويىن